

ENTREVISTA

Víctor Pérez-Pallarès: “Un valor fonamental de l’arquitectura és fer coses que serveixin als altres”

En les seves pràcticament tres dècades de trajectòria professional, l’arquitecte lleidatà Víctor Pérez-Pallarès Luque ha desenvolupat un gran nombre de projectes d’edificació i d’urbanització tant per a promotors públics com a privats. Amb ell, president del Col·legi d’Arquitectes de Catalunya, a la demarcació de Lleida, parlem de com veu els elements arquitectònics i patrimonials de la ciutat, i de les necessitats de l’habitatge. Les seves respostes, amables, clares, didàctiques, ens fan pensar si aquesta manera d’explicar no és quelcom heretat del seu pare, el desaparegut artista Víctor Pérez Pallarès.

Per **R. BANYERES** / Fotos de: **SANTI IGLESIAS**

Arquitectònicament parlant, i en termes generals, quines millores necessita Lleida?

A nivell urbanístic, una de fonamental és poder desencallar el Pla Especial de l'Estació, perquè porta associat el tema de l'estació d'autobusos, que és demencial. Això implicaria la regeneració urbana de l'entorn –dels Docs, la Meta, tot el voltant de l'estació– pel que fa a l'activitat comercial i econòmica, un projecte que està previst que incorpori l'estació d'autobusos, que ara és una instal·lació obsoleta i vergonyosa per a la ciutat.

– **Quin és l'element arquitectònic més especial de la ciutat?**

En la meua opinió, la plaça de la porta dels Apòstols és un 10 i no se li dóna el valor urbà que se li hauria de donar. És tan austera, tan simple que entenc que a la gent li sorprengui que els arquitectes la valorem tant, perquè no sóc jo només, hi ha un consens ampli en el sector. És l'exemple perfecte de la frase de Mies van der Rohe: "Menys és més." És una obra amb la màxima austeritat possible i que ho té tot. Traient en lloc de ficar aconseguim vistes, contemplar l'horitzó, que l'esglaiat faci de seient, no molesti i sigui la catifa del campanar i de la porta dels Apòstols. Arquitectònicament va ser una gran intervenció. En lloc de posar una barana que delimiti el perímetre, tenim la sensació d'amplitud i s'aconsegueix un efecte que, si no s'explica, la gent no n'és conscient.

– **La ciutat pot presumir d'edificis o elements patrimonials dels quals pot ser no som conscients?**

I tant! A banda del que dèiem de la plaça dels Apòstols, n'hi ha força que mereixen ser tinguts en compte. Penso en la canalització del Segre, les passarel·les, la Cambra de Comerç de Mariano Gomà, l'edifici de Siza del campus de Cappont,

VÍCTOR PÉREZ-PALLARÈS

“La plaça dels Apòstols és un 10 i no se li dóna el valor que se li hauria de donar com a espai urbà de la ciutat”

“És important dotar l'Eix i alguns barris d'una activitat que els pugui donar vida, regenerar-los”

l'escola Cervantes, la seu del mateix Col·legi d'Arquitectes a la demarcació de Lleida, o tota la regeneració urbana que va representar el Pla Especial del Centre Històric.

– **Probablement –i tenint present que hi ha opinions diferents– per a molts lleidatans, el centre històric no té res a veure amb l'encant dels de les altres capitals catalanes. Com el veu un arquitecte?**

El problema que té és que, a diferència dels centres històrics d'altres ciutats de Catalunya, el nostre s'ha anat refent amb materials molt pobres: tàpia, canyes... per això es deia el Canyeret. Tot plegat ha suposat que rehabilitar-lo sigui molt més complicat. Aquí s'hi suma el tema de la topografia, el Turó... però crec que l'aposta del Pla Especial del Centre Històric va ser positiva. Va implicar una regeneració de tot el centre. El que falta, penso, és donar-l'hi vida, més habitatge i comerç, no tant equipament. És un error que l'Eix es converteixi només en comerços i ningú pensi en

com es reactiva l'habitatge. I això ho penso no només de l'Eix, sinó també de la rambla Ferran i altres barris de la ciutat com la Mariola, Magraners o Noguerola. És important dotar-los d'una activitat que els pugui donar vida, regenerar-los. – **Hem de ser més conscients de la necessitat d'invertir en manteniment, per evitar així que no arribi un dia que necessitem un paquet de milions tan gran que gairebé resulti impossible aconseguir els diners o rehabilitar-lo?**

Sí. La cultura del manteniment encara ens costa molt d'incorporar-la als pressupostos i de fer plans de manteniment d'edificis. La gent no és conscient que, si vas fent cada any una mica d'inversió, no et trobaràs al final un problema greu que t'implicarà una inversió enorme.

– **A França ho tenen molt clar.**

Sí. I més cuidat. Aquí som molt descuidats [riu]... Fins que una cosa no cau o amenaça ruïna no ens hi posem, ni ens adonem que no l'hi

ha fet cas ningú. A veure, sempre dic que són més importants les persones que el patrimoni. Per exemple, quan fa uns mesos va sorgir la polèmica del pavelló Antorxa em preguntaven si era lícit utilitzar-lo com a refugi per a temporers al ser un edifici catalogat. Per molt que sigui un edifici patrimonial, si hi ha gent que ha de dormir al carrer i aquest espai té vestidors, dutxes, lliteres i aquestes persones hi poden estar en condicions dignes, primer és que puguin utilitzar-lo persones. Em refereixo que vivim un moment en què les necessitats socials són grans i que la gent pugui accedir a un habitatge és més important que segons quins temes de patrimoni arquitectònic. Això sí, s'ha de posar en valor i demanar millores en el manteniment, la rehabilitació i conservació del patrimoni. Però primer és una cosa i després, l'altra. Un dels valors fonamentals de l'arquitectura és fer coses que serveixin als altres.

– Si parlem de l'habitatge habi-

tual, en quins nivells estem si ho comparem amb abans de la crisi econòmica de fa una dècada?

Avui es construeix molt poc habitatge protegit i les administracions haurien de fer un esforç per posar-ne al mercat. A Catalunya, hi va haver una època, abans de la crisi, en què aquest habitatge protegit era de molta qualitat, i això s'ha perdut.

– Per què fa referència al protegit i no al mercat en general?

Perquè si parlem de l'habitatge en general, depèn més de l'oferta i la demanda. Avui, la demanda d'habitatge que no sigui protegit, en una ciutat com la nostra, és molt limitada. El problema d'abans de la crisi és que més del 50% de l'habitatge es construïa per especular. El poder adquisitiu de les famílies s'ha reduït i les generacions que vindran segurament seran de lloguer, no només d'habitatge, també el cotxe, etc. Ja passa a les grans ciutats.

– Quin seria el nombre lògic de visats que necessitaria Lleida?

Abans de la crisi es va arribar a màxims de 6.000 habitatges a l'any a la província. Ara estem a 300 i escaig. Entre 300 i 500 i un número que considerem que seria la normalitat, serien uns 1.200 habitatges a l'any. La recuperació va lenta.

– Vostè és des de fa uns anys el president de la demarcació de Lleida del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Han impulsat iniciatives molt interessants perquè els lleidatans coneguin l'entorn on viuen, com ara l'Arquitectour. N'hi ha més?

La més representativa i de portes enfora és segurament l'Arquitectour, la resta estan més encarades a aspectes tècnics per als nostres socis, però sí que hem procurat fer un canvi per obrir-nos a la societat. En són exemples les exposicions que no només són d'arquitectura, sinó també d'altres disciplines.

– Es compliran dos anys de la desaparició del seu pare, l'artista Víctor Pérez Pallarès. Quina etapa o obra en destacaria?

Considero que l'any 1957 la vida del pare passa per un punt d'inflexió: la seva participació activa al cercle Maillol el va fer mereixedor d'una beca per estudiar a l'Escola de Belles Arts de París i al taller de gravat de Johnny Friedlaender, on va consolidar els coneixements de gravat adquirits a l'Escola de la Llotja de Barcelona. En aquesta etapa va començar a treballar lliurement en la seva obra emprant aquesta tècnica, vers la qual va desenvolupar un interès que va mantenir al llarg de la seva vida. Els treballs realitzats en aquesta estada el van fer mereixedor de la medalla Watteau de gravat concedida pel govern francès i una nova beca per continuar els estudis a París fins l'any 1959, etapa en al qual va coincidir amb Joan Hernández Pijuan i va tenir ocasió d'aprofundir tant en el domini de la tècnica del gravat com en el coneixement dels grans mestres.

